

Handläggare
Joakim Länninge
Telefon: 08-50833750

Till
Utbildningsnämnden
2023-09-28

Samhället mot skolattacker (SOU 2023:28)

Remiss från kommunstyrelsen, dnr KS 2023/805

Förvaltningens förslag till beslut

1. Utbildningsnämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande och överlämnar det till kommunstyrelsen som svar på remissen.
2. Beslutet justeras omedelbart.

Sammanfattning

Kommunstyrelsen har remitterat delbetänkandet ”Samhället mot skolattacker (SOU 2023:28)” till utbildningsnämnden för yttrande. Betänkandet berör samverkan i individärenden rörande risken för skolattacker, samt hur det förebyggande arbetet mot skolattacker kan stärkas.

Utredningen föreslår att Center mot våldsbejakande extremism (CVE) ges ett särskilt uppdrag och mandat att bistå kommuner och andra aktörer rörande individärenden avseende oro för skolattacker. Utredningen föreslår också att CVE, tillsammans med Skolverket och Specialpedagogiska skolmyndigheten, får i uppdrag att ta fram metodstöd för hantering av det förebyggande arbetet mot skolattacker. Förslaget innebär även att CVE utökar sin organisation för att kunna ge stöd till skolor för att hantera oro för skolattacker.

Förvaltningen ställer sig positiv till förslagen i utredningen och stödjer utredningens förslag att CVE:s kunskap kan tillföra värdefull kunskap och information i svårare individärenden på lokal nivå utan hinder av sekretess. Vidare ställer sig förvaltningen också positiv till förslaget om att ge CVE, Skolverket och Specialpedagogiska myndigheten i uppgift att ta fram ett metodstöd och arbetssätt.

Utbildningsförvaltningen
Avdelningen för ekonomi och styrning

Hantverkargatan 2F
Box 22049
104 22 Stockholm
Växel 08 508 33 000
Fax
registrator.utbildning@edu.stockholm.se
<https://start.stockholm/>

Förvaltningen föreslår att utbildningsnämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande och överlämnar det till kommunstyrelsen som svar på remissen.

Bakgrund/Ärendet

Regeringen beslutade den 22 juni 2022 att uppdra åt en särskild utredare att lämna förslag till åtgärder för att förbättra arbetet med säkerhet i skolväsendet. Syftet med utredningen är att barn, elever, lärare, rektorer och annan personal ska ha en säker och trygg utbildnings och arbetsmiljö.

Utredningen har antagit namnet Skolsäkerhetsutredningen och leds av chefen för Center mot våldsbejakande extremism (CVE), Jonas Trolle. Vidare styrs utredningen av två utredningsdirektiv - ett ursprungligt direktiv (2022:86) och ett tilläggsdirektiv (2023:22).

Denna remiss avser ett första delbetänkande. Ett slutbetänkande planeras att läggas fram sista februari 2024.

Remissen lyfter två huvudsakliga frågor:

1. Lämplig organisering av lokala eller regionala operativa organ för samverkan i individärenden som rör oro för skolattacker.
2. Hur det förebyggande arbetet mot sådana kan stärkas.

Utöver detta så redogör delbetänkandet extensivt för erfarenheter från tidigare inträffade skolattacker både internationellt samt i Sverige. Utredningen ger också exempel på hur man på olika håll valt att organisera sig för att möta dessa fenomen på bästa sätt.

Utifrån det aktuella delbetänkandet så innebär utredningens förslag i korthet:

- Att Center mot våldsbejakande extremism (CVE) ges utökat särskilt uppdrag och utökat mandat att kunna bistå kommuner och andra aktörer rörande individärenden och samverka runt dem. Med detta följer behov av lagförändringar avseende sekretess samt personuppgiftslagen.
- Att CVE får i uppdrag att tillsammans med Skolverket och Specialpedagogiska skolmyndigheten att ta fram ett sammanfattande metodstöd för hantering av det förebyggande arbetet mot skolattacker med tyngdpunkt på att tidigt upptäcka elever som uppvisar oroväckande beteenden och att sedan kunna strukturerat och metodiskt hantera problematiken.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts på avdelningen för ekonomi och styrning i samverkan med grundskoleavdelningen, gymnasieavdelningen, avdelningen för uppföljning och samordning samt avdelningen för lärande och elevhälsa.

Ärendet kommer att behandlas i samverkan med de fackliga organisationerna den 19 september 2023. Funktionshindersrådet kommer att få möjlighet att behandla ärendet vid sammanträdet den 20 september 2023.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Centrum för våldsbejakande extremism (CVE) utgör redan i dag ett kunskapscentrum på detta område och blir därigenom frekvent involverade i att bistå kommuner och skolor i frågor rörande oro och risker för eventuella attentat. Att nuvarande lagstiftning inte medger att CVE fullt ut kan medverka i konkreta ärenden på lokal nivå utgör ett hinder.

Förvaltningen stödjer utredningens förslag att CVE:s kunskap kan tillföra värdefull information i svårare individärenden på lokal nivå utan hinder av sekretess.

Detta medför att CVE ska kunna hantera personuppgifter. Förvaltningen konstaterar att det innebär att CVE kommer att hantera känsliga personuppgifter men att ett utvidgat sekretesskydd tillsammans med kompletterade nationell dataskyddsreglering av CVE:s personuppgiftsbehandling står i paritet med skyddet av den personliga integriteten. De föreslagna förändringarna möter således ingen erinran från förvaltningen avseende personuppgifts- samt GDPR-frågor.

Förvaltningen ställer sig också positiv till förslaget om att ge CVE, Skolverket och Specialpedagogiska myndigheten i uppgift att ta fram ett metodstöd och arbetsätt.

De befintliga metodstöd som finns idag fokuserar framför allt på hur skolan ska agera vid en inträffad skolattack av karaktären Pågående Dödligt Våld (PDV). Fokus ligger på att kunna minska effekterna av en pågående attack genom att personalen får inövade beteenden och rätt sätt att agera på samt att hantera en sådan situation.

När det däremot gäller metoder och praxis för att hantera oro för individer som kan komma att utföra ett attentat så är variationen stor, sett över landet. I Stockholms stads skolor så hanteras

problemen via lokala samverkansgrupper såsom exempelvis SSPF (Skola, socialtjänst, polis, fritid) och sociala insatsgrupper (SIG). Ett enhetligt förhållningssätt och väl grundat metodstöd att luta sig mot i denna del bör vara gynnande.

Vid framtagandet av ett nytt metodstöd anser förvaltningen att det är av största vikt att stöd och metoder bygger på forskning och den beprövade erfarenhet som finns. Utbildningsförvaltningen saknar information i utredningen om vilken samverkan och samarbete CVE ska ha med forskning och universitet, exempelvis Segerstedtsinstitutet, för att bygga upp hållbara stödstrukturer och metodmaterial av god kvalitet.

Förvaltningens förslag är att man i metodstödet även inkluderar arbetssätt och metoder för att arbeta med elever som går på mellanstadiet och i lägre årskurser. Förvaltningen anser att det är av största vikt att stödja skolpersonal och att arbeta för tidig prevention.

Utredningen föreslår fortsatt att befintliga samverkansstrukturer bör användas, med påbyggnad av metod, för att hantera oro för skolattacker. Förvaltningen stödjer utredningens förslag att få in kunskapen om skolattacker i redan befintliga mötes- och samarbetsstrukturer.

Delbetänkandet föreslår även att CVE utökar sin organisation för att kunna ge stöd till skolor för att hantera risk och oro för skolattacker. Förvaltningen ställer sig positiv även till det förslaget. Det är dock av största vikt att den personal som ska komplettera CVE:s stödteam i arbetet med skolattacker har kompetens och erfarenheter som skolledare och/eller elevhälsopersonal. Det är också angeläget att tillkommande personal är förankrade i skolans organisation och i vardagsarbetet för att underlätta vid konsultation och kontakter.

Avslutningsvis föreslår utredningen även att CVE ska bli en egen myndighet. Förvaltningen ställer sig frågande till om denna fråga har ingått i utredningens uppdrag. Därtill saknar förvaltningen en konsekvensanalys för att CVE ska bli en egen myndighet.

Konsekvenser för barns rättigheter samt jämställdhetsanalys
Då ärendet är svar på en remiss från kommunstyrelsen gör förvaltningen ingen egen analys av ärendets konsekvenser för jämställdhet eller för barns rättigheter.

Förslag till beslut

Förvaltningen föreslår att utbildningsnämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande och överlämnar det till kommunstyrelsen som svar på remissen. Med hänsyn till remisstiden ska ärendet justeras omedelbart.

Lena Holmdahl
Utbildningsdirektör
Utbildningsförvaltningen

Ulrika Klemets
Avdelningschef
Utbildningsförvaltningen

Bilaga

Samhället mot skolattacker (SOU 2023:28)

Attesterat av

Detta dokument har godkänts digitalt av följande personer:

Namn	Datum
Lena Holmdahl, Utbildningsdirektör	2023-09-19